

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้นำผลมาสรุป
ตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมุติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคลากร
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคลากร
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่มี วุฒิการศึกษา
ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

สมมุติฐานการวิจัย

บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และ ประสบการณ์
ในการทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
จำนวน 30 คน

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม
เขต 2 จำนวน 30 คน

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
จำนวน 30 คน

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม
เขต 2 จำนวน 30 ตำบล หมู่บ้านละ 2 คน จำนวน 650 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง โดยในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
ประกอบด้วย 6 อำเภอ ดังนี้ คือ อำเภอวาปีปทุม อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอบรบือ
อำเภอนาเชือก อำเภอนาคูและอำเภอยางสีสุราช เลือกอำเภอละ 5 องค์การบริหารส่วนตำบล
รวม 30 องค์การบริหารส่วนตำบล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 30 ตำบล จำนวน 28 คน
ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 30 ตำบล จำนวน 28 คน
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จาก 30 ตำบล จำนวน 28 คน
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จาก 30 ตำบล 325 หมู่บ้าน
จำนวน 242 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 326 คน

ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และ
มอร์แกน (Krejcie Morgan) (สมศักดิ์ คำศรี. 2548 : 33-35) โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่าง
แบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยถือเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 111)
 - ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
 - ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า การมีส่วนร่วมในระดับมาก
 - ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
 - ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า การมีส่วนร่วมในระดับน้อย
 - ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด
3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งที่ปฏิบัติงานและประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ (Statistical Technique) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
 - 3.1 เปรียบเทียบบุคลากรที่เคยและไม่เคยเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาใช้สถิติ t – test
 - 3.2 เปรียบเทียบวุฒิการศึกษาและตำแหน่ง ใช้ค่าสถิติ F - test

3.3 เปรียบเทียบรายคู่ใช้วิธีการของ LSD

4. สรุปข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิดตอนที่ 3 โดยการแจกแจงความถี่

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำหรับการวิจัยทางสังคม หากค่าสถิติดังต่อไปนี้

4.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

4.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.4 ทดสอบสมมุติฐานโดยใช้สถิติ t-test และ F-test

สรุปผลการวิจัย

การผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีข้อค้นพบในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพบุคลากร พบว่า

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน และอยู่ในระดับ

น้อย 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่าต่ำ คือ ด้านการบริหารงบประมาณ
ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ปานกลาง 2 ด้าน โดยเรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่าต่ำ คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ
ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมใน
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของบุคลากร
ที่มีตำแหน่งต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า บุคลากรที่มี ตำแหน่ง ต่างกันมีส่วนร่วม
ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
โดยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมแตกต่างจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมแตกต่างจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
ส่วนนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป บุคลากร
มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารงบประมาณ
มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

4. ผลเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ
บุคลากรที่มีประสบการณ์เคยเป็นและไม่เคยเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์เคยเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน กับบุคลากรที่ไม่เคยเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมใน
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ
บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยเรียงลำดับ
จากสูงไปหาค่าต่ำ พบว่า

ด้านการบริหารงานวิชาการ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษาโดยเรียงลำดับความถี่จากสูงไปหาค่าต่ำ 3 อันดับแรก คือ ควรปรับปรุงการบริหาร

ทางวิชาการให้เหมาะสมกับสภาพการศึกษาในปัจจุบัน ควรที่จะให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (หลักสูตรท้องถิ่น) และควรสนับสนุน ด้านเทคโนโลยีในการศึกษาเพื่อเปิดโลกให้กว้างขึ้น

ด้านการบริหารงบประมาณ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยเรียงลำดับความถี่จากสูงไปห้าค่า 3 อันดับแรก คือ ควรจัดสรรงบประมาณ ให้ทั่วถึง เหมาะสมและเพียงพอ ควรแจ้งงบประมาณการใช้จ่ายจริง ควรทำโครงสร้าง ในการจัดการศึกษาร่วมกันทำร่วมกันสร้างกับองค์กรต่าง ๆ และควรให้คณะกรรมการ สถานศึกษามีส่วนร่วมให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ด้านการบริหารงานบุคคล มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยเรียงลำดับความถี่จากสูงไปห้าค่า 3 อันดับแรก คือ ควรให้คณะกรรมการศึกษา มาจากหลายฝ่ายของชุมชนและพิจารณาบุคลากรในสังกัด ในการประเมินความคิดเห็นจาก หลาย ๆ ด้าน ควรให้บุคลากรของหน่วยงานได้พัฒนาทดลองประสิทธิภาพของตัวเอง โดยวิธีการประเมินความสามารถของบุคลากร และควรจัดบุคลากรให้มีคุณภาพและ ให้เหมาะสม กับความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน

ด้านการบริหารงานทั่วไป มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยเรียงลำดับความถี่จากสูงไปห้าค่า 3 อันดับแรก คือ การบริหารงานต่าง ๆ ยังให้ชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ครูและนักเรียนควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องใหม่ ๆ และศึกษาในเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้านให้มากขึ้น และการบริหารงานควรส่งเสริมคนที่มีความรู้ ความสามารถมาบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญและนำมา อภิปรายผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การมีส่วนร่วมด้านการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการได้ อย่างเต็มที่นัก เนื่องจากการบริหารโรงเรียนในปัจจุบันมีการบริหารที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการ ในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนจะประกอบ

ด้วยตัวแทนในส่วนต่าง ๆ ของชุมชน ทำให้เกิดปัญหาการมีส่วนร่วมในด้านการจัดการศึกษา เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมและศักยภาพพอในการจัดการศึกษาสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิบูลย์พันธ์ สาทอง (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาบทบาทด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยทั่วไป และการช่วยเหลือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนกอปรทั้งมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับวีระเดช ชาดา (2543 : 57) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในกิ่งอำเภอชำสูง จังหวัดขอนแก่น” พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และทุกด้านในระดับปานกลาง สอดคล้องกับวเรววรรณ เตื่อนนาคี (2544 : 58) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น” พบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของสวัสดิ์ แก้วชนะ (2544 : 53) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น” พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมบริหารวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการวิจัยของวีระวัฒน์ พิสัยพันธุ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอบึงกาฬสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย” พบว่า การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและสอดคล้องกับผลการวิจัยของธงชัย บุญเรือง (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2” พบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนรายด้าน

และโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จริญญา พันธุ์หนอง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความต้องการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย” พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับประมวล ทิพชัย (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอ เชียงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1” พบว่า การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับมาก รายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยอาจเป็นเพราะว่า บุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจขอบข่ายงานของสถานศึกษาที่แบ่งงานออกเป็น 4 งานและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาน้อย แม้ว่าทุกคนจะมีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน แต่ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธงชัย บุญเรือง (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2” พบว่า ประชาชนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของบุคลากรที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมแตกต่างจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมแตกต่างจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป บุคลากรมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารงบประมาณ มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีส่วนร่วมในการจัด

การศึกษาในสถานศึกษาโดยตรง ถึงแม้จะมีตำแหน่งแตกต่างกันแต่การมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันทุกตำแหน่งในงานของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับ เกลิมพล อภัยวี (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” พบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ต่างกันมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

4. ผลเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของบุคลากรที่มีประสบการณ์เคยเป็นและไม่เคยเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์เคยเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับบุคลากรที่ไม่เคยเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่เคยเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในกรอบงานของสถานศึกษา เพราะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา มีการวางแผนงาน โครงการของสถานศึกษาอยู่เป็นประจำ ตลอดจนการให้ความเห็นชอบอนุมัติหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวีระวัฒน์ พิสัยพันธุ์ (2546 : 115) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบึงกาฬ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย” พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความชำนาญจากการที่เคยเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับหนึ่ง จึงทำให้บุคลากรที่เคยเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาแตกต่างจากบุคลากรที่ไม่เคยเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า มีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่าสมาชิกองค์การบริหาร

ส่วนตำบลมีส่วนร่วมน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังนั้นควรมีการพัฒนาสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดหาแหล่งเรียนรู้ การจัดสรรงบประมาณสนับสนุน การจัดประชุมอบรม ศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษา เพราะผลการทำงานจะสะท้อนสู่ผู้ปกครองนักเรียน เกิดการเชื่อมโยงในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย สถานศึกษาควรจัดการวางแผนการพัฒนามูลฐานอย่างเป็นระบบ มีการอบรมสัมมนาทางวิชาการเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ มีการสร้างขวัญกำลังใจ มีการนำเสนอปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนร่วมกัน เพื่อที่จะเป็นข้อมูลการศึกษาสภาพปัญหาของนักเรียน ปรับปรุงนโยบายในด้านการส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และกำหนดนโยบายประสานความร่วมมือกันในอนาคตส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความร่วมมือกันปรับปรุงพัฒนาการมีส่วนร่วมด้านการศึกษาดังนี้

1.1 ด้านงานวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลและสถานศึกษาควรร่วมมือกันปรับปรุงพัฒนาการมีส่วนร่วมเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การมีส่วนร่วมการวัดผลและประเมินผลการเรียนในสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมเรื่องการวิจัยการเรียนการสอนของสถานศึกษา

1.2 ด้านงานงบประมาณ จากผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลและสถานศึกษาควรร่วมมือกันปรับปรุงพัฒนาการมีส่วนร่วมบริหารสินทรัพย์และผลประโยชน์ของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมตรวจสอบ กำกับติดตามการใช้จ่ายเงินที่ชุมชนบริจาคทรัพย์สินส่วนตัวให้กับสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา

1.3 ด้านงานบุคคล จากผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลและสถานศึกษาควรร่วมมือกันปรับปรุงพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติของบุคลากรในสถานศึกษา การมีส่วนร่วมการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านบุคลากรในสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในการเสนอแผนอัตรากำลังของสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษา

1.4 ด้านงานบริหารทั่วไป จากผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลและสถานศึกษาควรร่วมมือกันปรับปรุงพัฒนาการมีส่วนร่วมการรับนักเรียน การมีส่วนร่วมการจัดระบบการควบคุมภายใน และการมีส่วนร่วมในการจัดตั้ง ยุบรวมหรือเลิกสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพร้อมหรือศักยภาพในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล